UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
Katedra fundamentální a dogmatické teologie

Emanuel Vittek

Dovětek k diplomové práci: „Kostel svatého Ignáce z Loyoly v Praze v letech 1950–1990“ - Kanonické postavení kostela sv. Ignáce v letech 1950–1990

Diplomová práce

Vedoucí práce: prof. PhLic. Vojtěch Novotný, Th.D.

2015

Obsah

2.2 Právní postavení kostela 3
2.2.1 Řád Tovaryšstva Ježíšova 3
2.2.2 Historie kostela 4
2.2.3 Vlastnictví kostela 5
2.2.4 Kanonické postavení kostela sv. Ignáce z Loyoly 7
2.2.4.1 Pojmy CIC 1917 9
2.2.4.2 Pojmy CIC 1983 10
Seznam literatury 12

2.2 Právní postavení kostela

Abychom mohli dobře popsat kanonické postavení kostela svatého Ignáce z Loyoly v Praze v letech 1950–1990, bude nejprve nutné položit si několik otázek: kdo byli jezuité, kdy přišli do Prahy, v jakém období byl kostel postaven, komu pak náležel, co se s budovami dělo po zrušení řádu roku 1773 a po jeho obnovení v roce 1814, a konečně jak se následně měnilo vlastnictví budovy kostela a přilehlé rezidence. Ujasníme-li si tyto skutečnosti, můžeme potom pracovat se samotným faktem, jaké měl kostel zakotvení v církevním právu ve sledovaném období.

2.2.1 Řád Tovaryšstva Ježíšova

Řád Tovaryšstva Ježíšova, latinsky Societas Iesu, neboli jezuité, byl založen v roce 1534 Ignácem z Loyoly (1491–1556).

Ignác z Loyoly se narodil 24. prosince 1491. Pocházel ze šlechtické rodiny, stal se vojákem a zaměřoval se na vojenskou kariéru. 20. května 1521 byl vážně raněn v bitvě u Pamplony. Během léčby, při níž byl upoután na lůžko, přečetl mnoho knih. Poslední kniha, kterou četl (Vita Christi), ho oslovila natolik, že skoncoval se svým dosavadním životem. Po svém uzdravení strávil Ignác nějaký čas nedaleko Montserratu, kde žil jako poustevník. V roce 1528 začal studovat v Paříži, kde se naučil latině a získal titul magistra umění. Během pobytu v Paříži se zrodil i řád jezuitů. Spolu s šesti muži složili 15. srpna 1534 slib chudoby, čistoty a poslušnosti v kapli Panny Marie na Montmartru. Po jejich cestě do Říma potvrdil papež Pavel III. (1534–1549) 27. září 1540 společenství kolem Ignáce, kterému se začalo říkat Tovaryšstvo Ježíšovo. Po půl roce byl pak Ignác zvolen prvním generálním představeným tohoto řádu. Po patnácti letech působení řádu umírá Ignác 31. července 1556 v Římě. Byl pohřben v kostele Il Gesù v Římě, kde jsou jeho ostatky uloženy dodnes. V roce 1622 byl papežem Řehořem XV. (1621–1623) svatořečen.[1]

Jezuité se krátce po svém založení stali díky šíření vzdělanosti velmi populárním řádem a rozšířili se po celé katolické Evropě.[2] Do českých zemí přišlo prvních dvanáct

---

[1] Srov. SCHAUBER, Vera – SCHINDLER, Hanns Michael. *Rok se svatými.* Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří, 2002, s. 393–396; JIRÁSKO, Luděk. *Církevní řády a kongregace v zemích českých.* Praha: Klášter premonstrátů na Strahově, 1991, s, 77–79.

[2] Srov. *Řeholní život v českých zemích: Řeholní řády a kongregace, sekulární instituty a společnosti apoštolského života v České republice.* Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří, 1997, s.83–86. Dále

jezuitských bratří poprvé v roce 1555 na žádost Antonína Bruse (1518–1580), velmistra Rytířského řádu křížovníků s červenou hvězdou.[3] První bratři, vedení sv. Petrem Canisiem, se usadili na místě zpustlého dominikánského kláštera při kostele sv. Klimenta na Starém Městě pražském. Až do roku 1623 patřili pod rakouskou provincii. Toho roku se od ní oddělili a vznikla nová samostatná česká provincie, která zahrnovala Čechy, Moravu a Slezsko. Provincie existovala až do zrušení řádu v roce 1773, kdy byl řád na nátlak evropských panovníků papežem Klementem XIV. (1769–1774) zrušen. Po zrušení řádu působila většina jezuitských kněží jako diecézní klérus. Během Vídeňského kongresu v roce 1814 se papež Pius VII. (1800–1823) zasadil o obnovení řádu Tovaryšstva Ježíšova v katolických zemích Evropy. Jezuité se do českých zemí vracejí až v roce 1853, kdy si zřídili kolej v Bohosudově a poté v roce 1866 rezidenci v Praze u kostela sv. Ignáce. Pak se činnost řádu opět rozrůstá po celých českých zemích. Po I. světové válce vzniká v souvislosti se vznikem Československého státu také Československá provincie. Vlivem politických událostí po Mnichovské dohodě v roce 1938, byla 5. ledna 1939 vytvořena opět Česká provincie Tovaryšstva Ježíšova. Během II. světové války nacisté postupně zabírali některé jezuitské domy a řeholníci byli vězněni či odváženi do koncentračních táborů. Po skončení války jezuité obnovují své působení v domech, které jim byly navráceny. Změna politického systému 25. února 1948 se opět stala hrozbou pro řád, která se naplnila v noci ze 13. na 14. dubna 1950, kdy došlo k násilnému uzavření všech mužských klášterů. Řád byl znovu plně obnoven až v roce 1990.[4]

2.2.2 Historie kostela

Jak bylo zmíněno výše, jezuité přicházejí do Čech v roce 1555 a velmi rychle se rozšiřují po českých zemích, včetně Prahy. V roce 1622 získalo Tovaryšstvo Ježíšovo od císaře Ferdinanda II. (1578–1637) gotickou kapli Božího těla. Ta stála až do svého zboření v roce 1791 uprostřed dnešního Karlova náměstí, naproti hlavnímu vstupu do kostela sv. Ignáce. Pozemky, na nichž dnes stojí kostel a bývalá kolej,[5] byly vykoupeny

---

jen: *Řeholní život v českých zemích: Řeholní řády a kongregace, sekulární instituty a společnosti apoštolského života v České republice.*

[3] Srov. BUBEN, Milan. *Rytířský řád křížovníků s červenou hvězdou.* Praha: Rytířský řád křížovníků s červenou hvězdou, 1996, s. 19.

[4] Srov. *Řeholní život v českých zemích: Řeholní řády a kongregace, sekulární instituty a společnosti apoštolského života v České republice.*

[5] Dnes v budově sídlí III. interní klinika Fakultní nemocnice, (klinika endokrinologie a metabolismu).

za přispěním hraběnky Maximiliány ze Šternberka v roce 1634 a nacházely se na území farnosti sv. Štěpána. V roce 1665 se přikročilo k samotné výstavbě kostela sv. Ignáce z Loyoly. Za architekta byl vybrán italský tvůrce Carlo Lurago (1608–1684). Stavba kostela postupovala rychle, a tak byl kostel na svátek sv. Ignáce, 31. července 1678 posvěcen tehdejším pražským arcibiskupem Janem Bedřichem z Valdštejna (1642–1694). V roce 1687 byla ke kostelu přistavěna věž, v letech 1696–1697 byl přistavěn portikus[6] a v roce 1717 byla dostavěna sakristie. Dnešní podoba interiéru kostela pochází z let 1760–1770.[7] O době po zrušení jezuitského řádu v roce 1773 pojednám více později. V roce 1866 byl kostel předán jezuitům do správy, a to ve značně poškozeném stavu, který vyžadoval rozsáhlé opravy jak interiéru, tak exteriéru, s nimiž se začalo až v roce 1895. Tato oprava pravděpodobně nebyla příliš důkladná, neboť v letech 1915–1918 proběhla opět renovace vnější fasády kostela. Interiér kostela byl pak renovován až po II. světové válce, kdy sice kostel nebyl přímo zasažen pumami, ale jeho blízké okolí ano, a následnými otřesy byla částečně poškozena jeho umělecká výzdoba. Další opravy, o nichž již pojednávám ve své diplomové práci, probíhaly průběžně mezi lety 1968–1989. Poslední renovace se konala v letech 1994–2001.[8]

2.2.3 Vlastnictví kostela

Jak již bylo zmíněno, kostel sv. Ignáce byl vystavěn v letech 1665–1678. Budovu kostela vlastnili jezuité, díky čemuž s ní mohli nakládat dle svého uvážení. Řeholníci nedisponovali dostatečným majetkem na to, aby mohli kostel dostavět podle původního plánu. Ten počítal s tím, že jednotlivé kaple budou dedikovány jednomu mysteriu katolické věrouky. Protože však hojně využívali darů významných šlechtických rodů, měnili na jejich přání patrocinia kaplí. Příkladem budiž kaple sv. Barbory, jejímž velkým donátorem byl rod Věžníků z Věžník.[9] Náhrobní kámen jejich rodové hrobky je v podlaze kaple sv. Barbory dodnes.

Pokud tedy jezuité měnili během stavby patrocinia bočních kaplí, je zřejmé, že byli i vlastníky kostela a o těchto záležitostech rozhodovali sami. Svědčí o tom i to, že si

---

[6] Sloupová plochostropá předsíň monumentálních staveb. Srov. HEROUT, Jaroslav. *Slabikář návštěvníků památek.* Tvorba, 1994, s 235.
[7] Srov. Archiv kostela sv. Ignáce, sl. K87.
[8] Srov. tamtéž.
[9] Srov. tamtéž.

pozemky pro stavbu koleje i kostela vykoupili částečně sami a částečně s přispěním Maxmiliány ze Šternberka, jak již bylo uvedeno.

Tovaryšstvo Ježíšovo kostel vlastnilo až do zrušení řádu roku 1773. Jezuité nebyl jediný řád, který byl zrušen; podobný osud postihl více řádů během reforem za vlády císaře Josefa II. (1741–1790).[10]

O kostely zrušených řádů se následně staral Český Náboženský fond (později Česká náboženská matice), který byl zřízen pro tento účel za vlády Josefa II. jako samostatný fond s právní subjektivitou. Byl zřízen zvlášť pro Čechy, zvlášť pro Moravu a zvlášť pro Slezsko. Stát převzal nad jměním matice hospodaření a závazek, doplňovat tento majetek podle potřeby z majetku státu.[11]

Stejně tomu bylo i s kostelem sv. Ignáce z Loyoly, jenž přešel z majetku jezuitů do majetku Českého náboženského fondu.[12] Přesné datum prameny neuvádějí. Během doby, kdy byl jezuitský řád zrušen, byl v Novoměstské koleji zřízen vojenský špitál. V této době byl také kostel propůjčen pro potřeby vojáků.[13] Jak již bylo zmíněno výše, z let 1773–1814 se toho mnoho o kostele nedochovalo, proto se také nedočteme, kdy přesně byl kostel pro vojenské bohoslužby vydán. Můžeme jen předpokládat, že když byl v roce 1776 v bývalé Novoměstské koleji zřízen vojenský špitál, začal být kostel v témže roce využíván k vojenským bohoslužbám.[14]

Po obnovení řádu v roce 1814 se jezuité do Čech nevracejí okamžitě. Jak bylo uvedeno výše, přicházejí až v roce 1853, a to nejprve do Bohosudova, který jim kdysi také patřil. Dne 25. června 1865 žádali jezuitércibiskupský ordinariát o dům č.p. 505/II v Ječné ulici pro sídlo rezidence. Zároveň žádá i o užívání kostela sv. Ignáce, ovšem bez rušení vojenských bohoslužeb, které se v kostele tehdy konaly. Této žádosti bylo vyhověno, ovšem s dodatkem, že veškeré náklady na bohoslužby budou hrazeny jezuity.[15]

---

[10] Srov. FRANZEN, August. *Malé dějiny církve.* Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří, 2006, s. 252–256.

[11] Srov. CAHA, Lukáš. *Náboženská matice, její vývoj a právní postavení* (diplomová práce na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), České Budějovice, 2004.

[12] Srov. Archiv České provincie TJ, Karton: Deníky rezidence sv. Ignáce 1892–1936, sešit Diarum ecclesiae ad sanctum Ignatium – Pragae.

[13] Srov. Archiv kostela sv. Ignáce, sl. K19.

[14] Srov. KOCOUREK, Jaroslav. *Praha.* Praha: Freytag & Berntd, 2006, s. 166–167.

[15] Srov. Archiv České provincie TJ, složka – Jezuitský řád, zrušení, obnova, Koniáš, jezuité a církev za komunismu, složka Opis korespondence mezi zemským úřadem, jezuity a arcibiskupstvím pražským. (Návrat jezuitů 1866).

Po návratu bratří jezuitů byl kostel sv. Ignáce z Loyoly dán do jejich užívání. Z výnosu, který je datován 17. června 1866, se dočítáme, že Tovaryšstvo Ježíšovo používá kostel svatého Ignáce z Loyoly k bohoslužebným účelům, není však jeho vlastníkem. Kostel nadále vlastnil Český Náboženský fond.[16] Dále se v listu dočítáme, že Českému Náboženskému fondu zůstávají veškeré povinnosti s tím spojené. Tedy že veškeré opravy a náklady s tím spojené hradí tento fond. Proto požadavky kostela nesmějí vyžadovat větší náklad. Z hospodaření posledních deseti let (1856–1866) byl vypočten paušál pro provoz kostela a veškeré další výdaje bude hradit Tovaryšstvo Ježíšovo. Také vedení účtů zůstalo fondu, proto musely být veškeré opravy hlášeny, a to i takové, které fond nehradil. Bohoslužebné výdaje hradili jezuité a provoz vojenských bohoslužeb byl ponechán.[17] Vojenským účelům přestal kostel sloužit až v roce 1946.[18]

Takto fungovalo soužití jezuitů a Českého Náboženského fondu, později České náboženské matice, až do roku 1950. Svědčí o tom faktury z oprav kostela v letech 1915–1918 i faktury z oprav po II. světové válce.[19] V roce 1950 Státní úřad pro věci církevní sloučil náboženské fondy Čech, Moravy, Slezska a Slovenska v jeden fond, a to do Náboženské matice, jež byla spravována Státním úřadem pro věci církevní. Tento fond převzal správu nad majetkem zrušených řádů, tedy i nad kostelem sv. Ignáce. Po změně politického systému v roce 1989 převzal správu nad Náboženskou maticí Československý stát a od 1. 1. 1993 Český stát.[20] Matice měla kostel ve vlastnictví až do 22. listopadu 2002. Toho dne byl kostel převeden do majetku hlavního města Prahy.[21]

2.2.4 Kanonické postavení kostela sv. Ignáce z Loyoly

Kostel sv. Ignáce byl vybudován na území farnosti sv. Štěpána na Novém Městě pražském. Přestože spadal do této farnosti, duchovní správu zde vykonávali jezuité, protože se jednalo o kostel řeholní se všemi právy a povinnostmi, které z toho vyplývají.[22]

---

[16] Srov. tamtéž.
[17] Srov. tamtéž.
[18] Srov. Archiv kostela sv. Ignáce, sl. K19.
[19] Srov. Archiv kostela sv. Ignáce, sl. K86, K101.
[20] Srov. CAHA, Lukáš. *Náboženská matice, její vývoj a právní postavení* (diplomová práce na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), České Budějovice 2004.
[21] Srov. Archiv duchovní správy, Smlouva o výpůjčce č. D/23/000279/98.
[22] Srov. Archiv České provincie TJ, karton: Deníky rezidence sv. Ignáce 1892–1936, sešit Diarum ecclesiae ad sanctum Ignatium – Pragae.

Po odchodu jezuitů v roce 1773 spadá kostel pod správu farnosti sv. Vojtěcha na Novém Městě pražském. Na tamní faru byly převezeny i matriky a veškeré dokumenty. Po zřízení vojenského špitálu v roce 1776 spadá chrám zpět pod farnost sv. Štěpána a duchovní správu v něm vykonává svatoštěpánský farář. V této době se však konají v kostele jen vojenské bohoslužby.[23] Proč kostel nespadal do správy farního kostela sv. Štěpána již od roku 1773, prameny neuvádějí.

Když se jezuité vrátili v roce 1866 ke kostelu sv. Ignáce, byl jim předán kostel na starost, s výjimkou konání vojenských bohoslužeb. Vojenskou duchovní službu si vojáci zajišťovali sami.[24] Farář při kostele sv. Štěpána, jemuž do té doby náležela administrace kostela sv. Ignáce z Loyoly, byl těchto funkcí zproštěn.

Takto fungovala správa kostela až do roku 1950. 14. dubna 1950, když byli jezuité vyhnáni, zůstala při kostele sv. Ignáce duchovní správa, kterou vykonával rektor kostela.[25]

Na tomto principu fungovala správa kostela až do roku 1992, kostel byl tedy filiálním kostelem ve farnosti sv. Štěpána s vlastní duchovní správou. Pokud byli kněží ustanoveni jak ve farním kostele sv. Štěpána, tak i ve filiálním kostele sv. Ignáce, měli pověřovací dekret jak ke Štěpánu, tak i k vykonávání funkce v duchovní správě u kostela sv. Ignáce.[26]

Drobná změna přišla 17. července 1972, kdy byl kostel sv. Ignáce převeden do užívání farního kostela sv. Štěpána, ale správu kostela to nijak neovlivnilo.[27] Znamená to, že kostel svatého Ignáce přešel do užívání farnosti, ale nadále v něm zůstává duchovní správa. Tedy rektor kostela sv. Ignáce už nerozhodoval, co se v kostele bude dít, ale toto právo náleželo svatoštěpánskému faráři. Skutečností je, že se duchovní

---

[23] Srov. Archiv České provincie TJ, sl. Sv. Ignác, rezidence, kostel, kolej, seznam knih bývalé knihovny u sv. Ignáce.

[24] Srov. Archiv České provincie TJ, karton: Jezuitský řád, zrušení, obnova, Koniáš, jezuité a církev za komunismu, složka Opis korespondence mezi zemským úřadem, jezuity a arcibiskupstvím pražským. (Návrat jezuitů 1866).

[25] Srov. Archiv České provincie TJ, sl. Sv. Ignác, rezidence, kostel, kolej, seznam knih bývalé knihovny u sv. Ignáce, složka Vedral.

[26] Srov. Archiv pražského arcibiskupství, Oběžník 1951–1955; Oběžník 1970, č.j. 1365/70 – Změny ve stavu duchovenstva, Oběžník č.4 15.4.1970; Archiv pražského arcibiskupství, Oběžník 1975, č.j. 3606/75 změny ve stavu duchovenstva Oběžník č.9 14.11.1975; *Almanach duchovních Arcidiecéze pražské a Lexikon farností Arcidiecéze pražské 1948–2010*, díl I, s. 383; Srov. Archiv pražského arcibiskupství, personální listy, složka Vágner Miroslav; Archiv pražského arcibiskupství, Oběžník 1956–1965, *Almanach duchovních Arcidiecéze pražské a Lexikon farností Arcidiecéze pražské 1948–2010*, díl II; Miroslav Vágner.

[27] Srov. Archiv České provincie TJ, sl. Sv. Ignác, rezidence, kostel, kolej, seznam knih bývalé knihovny u sv. Ignáce, složka Vedral.

správci od sv. Štěpána nijak nevměšovali do záležitostí rektora kostela sv. Ignáce a ponechával mu nadále jakousi autonomii.[28]

Změny po roce 1990 se dotkly i farnosti sv. Štěpána. Ta byla zachována s tím, že od 26. listopadu 1992 je duchovní správa u kostela sv. Ignáce samostatný právní subjekt se všemi právy a povinnostmi z toho vyplývajícími. Rektor kostela sv. Ignáce se tedy stává zároveň farářem kostela sv. Štěpána. A veškeré práva a povinnosti farnosti jsou přeneseny na duchovní správu u kostela sv. Ignáce a jejího rektora.[29]

2.2.4.1 Pojmy CIC 1917

Duchovní správa	- duchovní správa jako subjekt práva nemá zakotvení v kanonickém právu.
Farář	- je to kněz a zároveň i právní osoba, jedná se o titul spojený s duchovní správou, kterou je nutné vykonávat pod vrchní mocí místního ordináře. Farářům jsou podřízeni faráři řídící nevlastní farnost, farní vikáři. Aby mohl člověk vykonávat funkci faráře, musí mít platné kněžské svěcení a mít k této funkci jisté předpoklady. Osoby jmenované do funkce faráře bývají ustanovovány trvale, ale dle předpisů práva mohou být z funkce odvolány. Právo jmenovat a ustanovovat faráře přísluší ordináři. Faráři má příslušet jen jedna farnost a ve farnosti má být jen jeden farář. Funkce vyhražené faráři jsou: křtít, podávat na území farnosti viatikum, ohlašovat svěcení a sňatky, přisluhovat sňatkům a udělovat svatební žehnání, uspořádat pohřeb, světit křestní vodu a žehnat různé předměty. Farář vázán vykonávat duchovní správu všem svým farníkům, má sídelní povinnost na faře poblíž svého kostela, má povinnost sloužit mši za lid a vést farní knihy.[30]
Farní kostel	- jde o hlavní kostel farnosti, při kterém sídlí farář. Ve farním kostele se mají konat pravidelně bohoslužby, udělovat svátosti

[28] Srov. Z osobní výpovědi P. Jiřího Skoblíka. 10. 4. 2014, (osobní archiv autora).
[29] Srov. Archiv duchovní správy, sl. DS, ICO – Čes.stat.tř, ev.list prav.oj.-MK. (složka se nachází ve vlastnictví rektora kostela 16. 1. 2016).
[30] Srov. CIC1917, kán. 451–470.

(křtít, biřmovat, uzavírat sňatek), konat pohřby farníků. Věřící jsou vázáni ke své farnosti, a tedy i k farnímu kostelu.[31]

Farnost - jedná se pouze o obvod, který má podobné postavení jako farní vikariát.[32]

Filiální kostel - jakýkoli další kostel, který se nachází na území farnosti a není kostelem farním.[33]

Rektor kostela - rektorem kostela se rozumí kněz, který pečuje o kostel, který není ani řeholní, ani kapitulní, ani spojen s domem řeholní pospolitosti, která by v něm vykonávala bohoslužby. Rektory kostelů volně jmenuje místní ordinář. Rektor může v kostele jemu svěřeném vykonávat farní funkce. Bez vědomí nebo předpokládaného svolení rektora se v kostele nemohou sloužit mše a vysluhovat svátosti. Rektor dbá na to, aby se v kostele konalo vše tak, jak má. Ordinářem může být kdykoli odvolán.[34]

2.2.4.2 Pojmy CIC 1983

Duchovní správa - duchovní správa jako subjekt práva nemá zakotvení v kanonickém právu

Farář - farář má na starost farnost, která mu byla přidělena, je podřízen diecéznímu biskupovi, který ho do úřadu faráře ustanovuje. K tomu, aby byl někdo ustanoven farářem, musí být platně vysvěcený na kněze, ustanovuje se na dobu neurčitou, pečuje pouze o jednu farnost. Z důvodu nedostatku kněží nebo z jiného závažného důvodu může být témuž faráři svěřena péče i o jiné farnosti. Vykonává svou funkci ihned po převzetí úřadu. Faráři jsou svěřeny tyto úkony: křtít, biřmovat v nebezpečí smrti, podávat viatikum, asistovat sňatku a žehnat manželům, konat pohřeb, světit křestní vodu a žehnat různé předměty. Ve všech právních věcech jedná jménem farnosti. Má povinnost sídlit ve

---

[31] Srov. CIC1917, kán. 1161–1187.
[32] Srov. CIC1917, kán. 445.
[33] Srov. tamtéž.
[34] Srov. CIC1917, kán. 479–486.

farním domě blízko kostela. Dále je povinen sloužit mši za své farníky.[35]

Farní kostel - jde o hlavní kostel farnosti, při kterém sídlí farář. Ve farním kostele se mají konat pravidelně bohoslužby, udělovat svátosti (křtít, biřmovat, uzavírat sňatek), konat pohřby farníků. Věřící jsou vázáni ke své farnosti, a tedy i k farnímu kostelu, pokud spravedlivý důvod nedoporučuje něco jiného.[36]

Farnost - je to určité natrvalo zřízené společenství křesťanů, v místní církvi pod vedením biskupa, který ji dává do pastorační péče faráři. Jedině biskup může zřizovat a rušit farnosti. Zákonem zřízená farnost je právnickou osobou. Farnost má územní charakter. Kde je to vhodné, může se zřídit osobní farnost podle jazyka, národnosti nebo z jiného důvodu.[37]

Filiální kostel - jakýkoli další kostel, který se nachází na území farnosti a není kostelem farním.[38]

Rektor kostela - rektorem kostela se míní kněz, kterému byl dán do péče některý kostel, který není ani farní, ani kapitulní, ani není připojen k domu řeholní společnosti nebo společnosti apoštolského života, která by v něm konala bohoslužby. Rektor kostela je jmenován místním ordinářem. Rektor smí jen se svolením či pověřením faráře, jemuž je kostel svěřený, konat farní úkony, které jsou jinak svěřeny faráři. Bez povolení rektora kostela či jiného zákonného zástupce není povoleno konat v kostele bohoslužby či vysluhovat svátosti. Rektor dbá na to, aby se v kostele konalo vše tak, jak má. Ordinářem může být kdykoli odvolán.[39]

---

[35] Srov. CIC1983, kán. 519–534.
[36] Srov. CIC1983, kán. 587; 1214–1222.
[37] Srov. CIC1983, kán. 515–518.
[38] Srov. CIC1983, kán. 1214–1222.
[39] Srov. CIC1983, kán. 556–563.

Seznam literatury

A. Archivní prameny

ADSI, sl. DS, ICO – Čes.stat.uř,ev.list prav.oj.-MK.

ADSI, Smlouva o výpůjčce č. D/23/000279/98

AKI, sl. K19

AKI, sl. K86

AKI, sl. K87

AKI, sl. K101

APA, personální listy, sl. Vágner Miroslav

APA, personální listy, sl. Wenzel Jeroným Karel

APA, Oběžník 1951–1955

APA, Oběžník 1956–1965

APA, Oběžník 1970

APA, Oběžník 1975

ATJ, sl. Sv. Ignác, rezidence, kostel, kolej, seznam knih bývalé Knihovny u sv. Ignáce

ATJ, sl. Jezuitský řád, zrušení, obnova, Koniáš, jezuité a církev za komunismu

ATJ, sl. Deníky rezidence sv. Ignáce 1892–1936

B. Publikované pramen a edice dokumentů

Almanach duchovních Arcidiecéze pražské a Lexikon farností Arcidiecéze pražské 1948-2010, díl III. – Lexikon; Arcibiskupství pražské 2013, díl I – almanach A – L.

Almanach duchovních Arcidiecéze pražské a Lexikon farností Arcidiecéze pražské 1948-2010, díl III. – Lexikon; Arcibiskupství pražské 2013, díl II – almanach M – Ž.

CIC 1917, kán. 445; 451–470; 479–486; 1161–1187.

CIC 1983, kán. 515–534; 556–563; 587; 1214–1222.

C. Sekundární literatura

BUBEN, Milan. *Rytířský řád křížovníků s červenou hvězdou.* Praha: Rytířský řád křížovníků s červenou hvězdou, 1996. Bez ISBN.

CAHA, Lukáš. *Náboženská matice, její vývoj a právní postavení* (diplomová práce na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích). České Budějovice, 2004.

FRANZEN, August. *Malé dějiny církve.* Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří, 2006. ISBN 80-7195-082-3.

HEROUT, Jaroslav. *Slabikář návštěvníků památek.* Tvorba, 1994. Bez ISBN.

JIRÁSKO, Luděk. *Církevní řády a kongregace v zemích českých.* Praha: Klášter premonstrátů na Strahově, 1991. ISBN 80-85245-11-6.

KOCOUREK, Jaroslav. *Praha.* Praha: Freytag & Berntd, 2006. ISBN 80-7316-209-1.

Řeholní život v českých zemích: Řeholní řády a kongregace, sekulární instituty a společnosti apoštolského života v České republice. Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří, 1997. ISBN 80-7192-222-6.

SCHAUBER, Vera – SCHINDLER, Hanns Michael. *Rok se svatými.* Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří, 2002. ISBN 80-7192-650-7.